

Met den oude doos:

Het Vrije Volk 1^e jaargang no. 289

Zaterdag 27 april 1946 v/d redactie

*Met de HD 16 in de nacht
ter zalmvangst*

De zalm brengt thans een uitzonderlijk hoge prijs op. Onder andere op de Merwede wordt dan ook druk op zalm gevestigd. Maar soms duurt het weken, eer men er een vangt en zo lonend als het lijkt, is dit bedrijf dus niet. Op een Hardinxveldse schouw worden tegen het vallen van de avond de voorbereidingen getroffen: overdag vissen is uitgesloten, daar de zalm dan de netten zien uitstaan.

's Avonds, na zonsondergang, zakken de zalmschouwen de Merwede af en bij het opkomen van de vloed worden de drijfnetten uitgezet. Dan wachten, turen, luisteren in de stille duisternis, uur na uur, tot het wisselen der getijden.

Zou er vannacht een zalm gevangen worden? Dat is de grote vraag. Elke avond trekken zij er op uit, deze volhardende kerels met de bijna zekere wetenschap, zonder resultaat weer huiswaarts te moeten keren. Toch telkens in de stille hoop, onder een gelukkig gesternte zo'n kostbare zalm te kunnen verschalken. En dat is misschien juist het opwindendste van deze vangst: de spanning om die éne vis.

Romantiek en Teleurstelling

Om half zeven worden de zeilen gehesen op de HD 16. Kees en Toon, twee jonge Hardinxvelders, duwen de schuit van de strekdam en na een keer laveren, zakken we, door een zachte bries voortgedreven, rustig de Merwede af. Het is een prachtige avond. Tussen het grijze hemelgebergte hangt, vlak boven de rivierdijk, een lichtrose wolk, die heel onbescheiden het afscheid van de zon verraadt.

De rose vlek wordt groter en donkerder; de rimpels in het water weerspiegelen rode ovaaltjes. Aan de linkeroever staan de schilderachtige huisjes van het dorpje Werkendam; schuin voor ons verrijst de watertoren van Hardinxveld als een pilaar uit een Boeddhistische tempel.

Bij het wonderlijk mooie Dordtse eiland gaan wij aan wal, om zonsondergang af te wachten. De netten kunnen niet voor donker worden uitgezet, daar ze anders door de zalm gezien kunnen worden. Deze rustpoos wordt gebruikt om op dit stille eiland wat droog hout te zoeken voor het kookkacheltje, dat zich aan boord bevindt.

Nog even schijnt de zon fel rood door een wolkenpleet en dan is zij geheel verdwenen. Wij varen nog een eindje stroomafwaarts, om de vloed af te wachten, die de zalm dicht onder het wateroppervlak zal brengen. Aan de Noorzijde der rivier wordt een tonnetje met olielamp uitgezet, terwijl Kees naar de andere oever roeit, laat Toon het net vieren, dat ongeveer een breedte van zesmaal zeventig meter heeft.

Nu laten wij ons kalm door het getij meevoeren, daar de zalm tegen de stroom op zwemt. Intussen hebben wij het ons gemakkelijk gemaakt onder de huig, bij de warme kachel en we praten wat met Kees en Toon. 'Is dat zalmvissen niet een slecht lonend en teleurstellend baantje?', vragen wij. 'Bij weer en wind moeten wij 's avonds het water op, terwijl wij weten, dat we waarschijnlijk niets zullen vangen.

Deze maand zijn er door de vijftien Hardinxveldse boten precies acht zalmen gevangen. Soms gebeurt het, dat je in maanden niets in je net krijgt. Zo'n zalm, die gemiddeld tussen de vijftien en dertig pond weegt, brengt zowat twintig gulden per pond op. Maar dat moet dan ook de verdiensten voor een paar weken goedmaken, vertelt Toon, terwijl hij een kopje heerlijke rivierwater thee voor ons inschenkt.

'Heb je een idee, waarom er tegenwoordig zoveel minder zalm gevangen wordt dan vroeger?' 'Nee, zegt Kees, dat is met trekvis niet te bekijken. We hebben wel eens gedacht, dat het komt door het vuil, dat de fabrieken in de rivier storten, maar weten doen we het niet. Toch is en blijft het de mooiste visserij. Ik voel me gelukkig en vrij 's nachts op het water'. Hij draait een sigaretje en weer is alles vredig stil. In de verte pinkelen op het zwarte water nog een paar kleine lichtjes, die de ligplaats van de drijfnetten van andere zalmvissers aanduiden.

Verscheidene malen wordt de stilte verstoord door het geronk van een motorschip. Ijlings moeten de vissers hun netten weer inhalen, om te voorkomen dat ze stukgevaaren worden. De zwarte silhouet van Kees beweegt met de riemen de boot van oever tot oever, terwijl Toon het net inhaalt en weer uitzet. De enige geluiden zijn het geklots van water tegen de boot en het huiselijke getik van het wekkertje onder de bank. Star turen de vissers naar de drijvers van hun net, niet de geringste beweging ontgaat hun.

Opeens een luid geplas. 'Da's een grote' horen wij een triomfantelijke stem in de verte zeggen. Toon knikt instemmend tegen Kees. De buurman heeft een zalm in zijn net, maar de bemanning van de HD 16 blijft gespannen luisteren, want het is best nog mogelijk, dat de vis door de mazen heenbreekt en dat zij 'die grote' zullen vangen.

Maar even later blijkt uit het geluid van vrolijke stemmen en het slaan van de zalm, dat 'buurman' de buit in de wacht heeft gesleept. 'Zestien pond' roept hij. 'Dan is het wel achttien' licht Toon ons in.

'Maar we gunnen het 'm best. Volgende keer wij'. Niet ontmoedigd, met taaie volharding blijven zij verder vissen, tot het getij keert en wij de terugtocht moeten aanvaarden. Om twee uur worden de zeilen gestreken op de HD 16. De nacht ligt nog boven het water, waarover een karekiet reeds zijn morgengroet roept.

Kees en Toon, twee jonge Hardinxvelders, gaan naar huis zónder zalm. Zullen zij morgen méér geluk hebben?